

เอกสารอ้างอิง

1. นเรศร์ จันทน์ขาว "ศึกษาการสำรวจจุ่มเรเนียมด้วยวิธีแทรกเอทซ์" วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมเทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522
2. ร้อยเอก สมคิด เมทไตรพันธ์ "เครื่องวัดปริมาณนิวตรอนประจำตัวบุคคลด้วย
โซลิดสเททแทรกคีเทคเตอร์" วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมเทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523
3. พินพรวณ วิชาลัทธิพันธ์ "การเตรียมแผ่นเซตดูโลสเพื่อบันทึกรอยของไอออน"
วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาฟิสิกส์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523
4. จิตปราณี เกียรติกุล "การศึกษาความเหมาะสมของการอาบรังสี ค่ายต้นกำเนิด
พลูโตเนียม-เบอริลเลียม" วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชา
วิศวกรรมเทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520
5. ไพบุญย์ ธรรมจารี "การวัดนิวตรอนโดยสังเกตรอยบนแผ่นแก้ว" วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาฟิสิกส์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2513
6. Fleisher, R.L; Price, P.B; and Walk, R.M. Neuclear Tracks
in Solids : Principles and Applications. California:
University of California Press, 1975.
7. Kaplon, Irving. Nuclear Physics 2nd ed. Addison-Wesley Publishing
Company, 1964.

8. Attex, H.F. Radiation Dosimetry Second Edition Volume III.
San Francisco : Subsidiary of Harcourt Brace
Jovanovich, 1969.
9. Curtiss, L.F. Introduction to Neutron Physics. New Delhi :
Affiliated East-West Press Private LTD, 1969.
10. Lyon, W.S. Guide to Activation Analysis. New Jersey :
D. Van Nostrand Company, INC. 1964.
11. Harwood, J.J. The Effect of Radiation on Material. New York
Chapman and Hall, Ltd.
12. Lamash, J.R. Introduction to Nuclear Engineering. New York :
Addison - Wesley Publishing Co, 1975.
13. Lederer, C.M. Table of Isotopes. Gth.ed. New York : John Wiley
Sons, 1969.
14. Spurny, F. and Turck, K. "Fast Neutron Dosimetry by means of
different Solid State Nuclear Track Detectors".
Nuclear Instrument and Method 147 (1977) : 143-147 :
15. Fleischer, R.L. "The Past and Future Roles of Solid State Nuclear
Track Detectors" Nuclear Instrument and Method 147 (1977)
1-10 :.
16. Lotz, U; Pitty, E; Scharmann, A and Vitt, B. "Fast Neutron Dosimetry
by Track Detection with Cellulose Nitrate Films"
Nuclear Instrument and Method 147 (1977) 149-152 :.
17. Spiegel, M.R. Theory and Problems of Statistics, Schaum 's
outline series. McGraw-Hill, 1972 . p.p 241.

ภาคผนวก

การหาประสิทธิภาพของหัววัด

เนื่องจากในการวิจัย จะวัดอัตราการแผ่รังสีแกมมาของสารกัมมันตรังสีเฉพาะพลังงานหนึ่งจึงได้หาประสิทธิภาพของหัววัด ดังนี้

1. นำต้นกำเนิดรังสีที่รู้ความแรงและเวลาเริ่มต้นของความรานั้นพร้อมทั้งความยาวครึ่งชีวิต มาคำนวณหาความแรงของรังสีในเวลาปัจจุบัน คำนวณค่า dps โดยทราบเปอร์เซ็นต์ของการส่งรังสีจากต้นกำเนิดนั้น

โดยที่

$$A = A_0 e^{-\lambda t}$$

$$A = \text{อัตราการส่งรังสีปัจจุบัน}$$

$$A_0 = 3.7 \times 10^4 \text{ dps} = \text{อัตราการส่งรังสีที่เวลาเริ่มต้น}$$

$$t = 5.1 \text{ ปี} = \text{เวลาในการสลายตัว}$$

$$T_{1/2} = \text{ความยาวครึ่งชีวิต}$$

$$\lambda = \frac{0.693}{T_{1/2}} = \text{ค่าคงที่การสลายตัวของสาร}$$

ต้นกำเนิดรังสี	ความยาวครึ่งชีวิต (ปี)	พลังงานรังสี (MeV)	เปอร์เซ็นต์การสลายตัว	อัตราการสลายตัว (dps)
Co^{60}	5.26	1.173	100	18896.89
Bi^{207}	30.20	1.332	100	18896.89
Cs^{137}	30.00	0.570	98	32258.34
Na^{22}	2.60	1.063	77	25345.84
		0.661	85	27954.80
		.511	180	17104.79
		1.275	100	9502.66

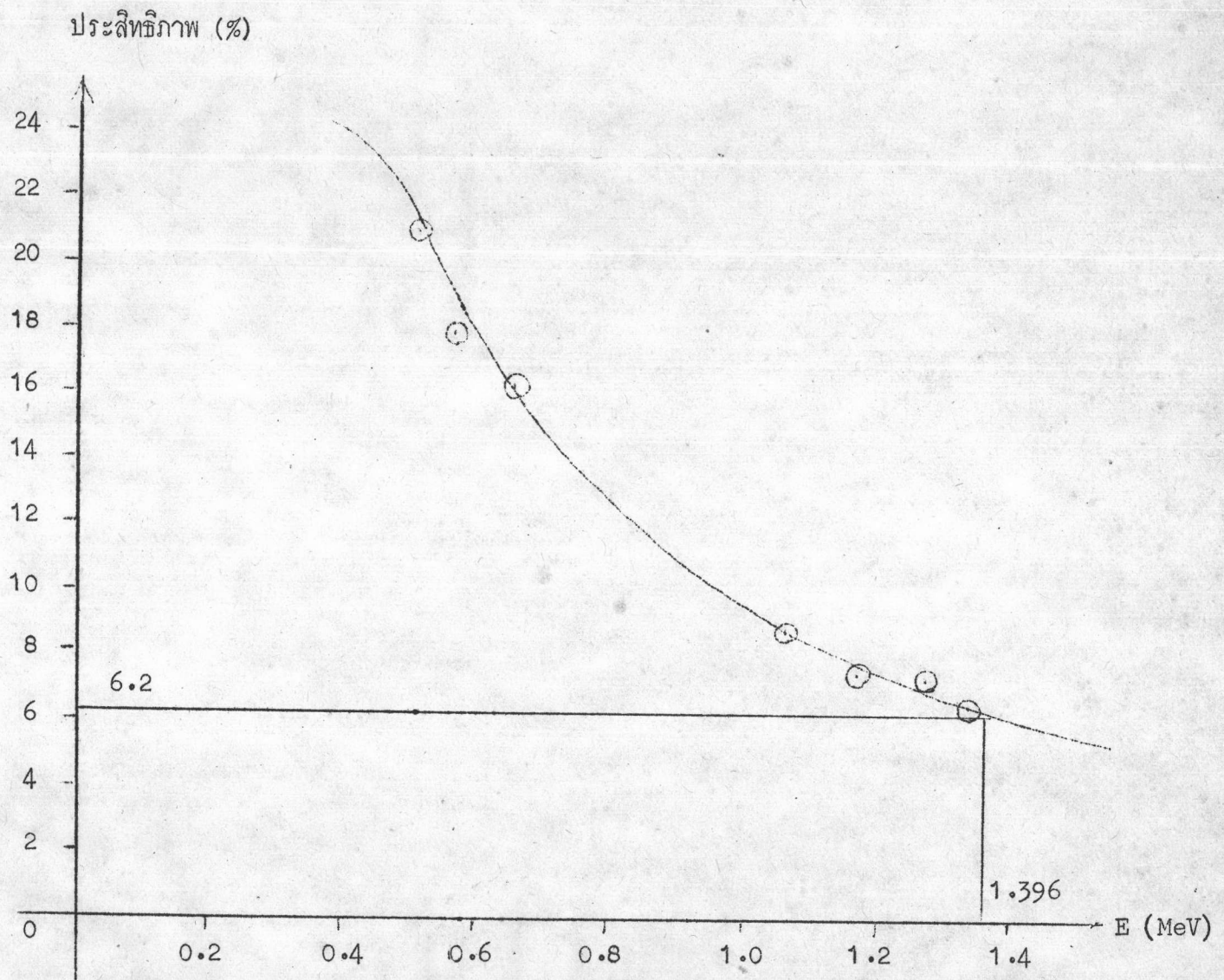
2. นำต้นกำเนิดรังสีตั้งกลาวมาวางเหนือหัววัด NaI (Tl) โดยวางติดอยู่กับหัววัดที่มีพลาสติกครอบอยู่ วางที่ตำแหน่งเดียวกัน ใช้เวลาในการวัด 100 วินาที นำค่านับรวม (cps) จาก PHOTOPEAK ไปคำนวณหาประสิทธิภาพของหัววัด

$$\text{โดยที่ประสิทธิภาพของหัววัด} = \frac{\text{cps}}{\text{dps}} \times 100$$

ต้นกำเนิดรังสี	พลังงานรังสี (MeV)	อัตราการนับ (cps)	อัตราการสลายตัว (dps)	ประสิทธิภาพ (%)
Co ⁶⁰	1.173	1427.32	18896.89	7.55
	1.332	1279.41	18896.89	6.77
Bi ²⁰⁷	0.570	5796.98	32258.34	17.97
	1.063	2246.66	25345.84	8.86
Cs ¹³⁷	0.661	4590.94	27954.8	16.42
Na ²²	0.511	3614.41	17104.79	21.13
	1.275	718.81	9502.60	7.56

3. นำค่าประสิทธิภาพ และพลังงานของรังสีแกมมา มาเขียนกราฟ

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของหัววัด NaI (TL) และพลังงานของรังสีแกมมา

การหาประสิทธิภาพของหัววัดไกเกอร์มูลเลอร์

ในการวิจัยจะทำการวัดรังสีเบตาจาก P^{32} จึงได้หาประสิทธิภาพของหัววัดไกเกอร์มูลเลอร์ที่รังสีนี้ โดยนำผงกำมะถันน้ำหนักต่าง ๆ กัน ไปอาบรังสีนิวตรอนเร็วจากเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ซึ่งมีฟลักซ์ของนิวตรอนเร็ว $2.25 \times 10^{10} \text{ n/cm}^2\text{-sec}$ แล้วนำมาวัดรังสีโดยหัววัดไคแอลกิ้งนี้

น้ำหนัก (กรัม)	เวลาในการ อาบรังสี(นาที)	อัตราการแผ่ รังสี(dps)	คานับ (cps)	แบบกราวนด์ (cps)	คานับที่แท้จริง (cps)	ประสิทธิภาพ (%)
.10085	1	89.198	7.054	.978	60.755	6.810
.11099	5	491.750	31.148	.978	30.169	6.135
.10293	8	729.960	44.166	.978	48.187	5.913
					เฉลี่ย	6.285

การคำนวณหาฟลักซ์นิวตรอนเร็ว โดยวิธีนิวตรอนแอกติเวชัน

ฟลักซ์ของนิวตรอนเร็วสามารถคำนวณหาได้ โดยการนำสารบางชนิดไปอาบนิวตรอนเร็ว ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำมาวัดรังสีที่ส่งออกมาภายหลัง เช่น นำอลูมิเนียม น้ำหนัก 0.06467 กรัม อาบรังสีนิวตรอนเร็วจากเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ โดยการยิงเข้าไปทางท่อลมที่หุ้มแคดเมียม เป็นเวลา 1 นาที โดยปฏิกิริยา $Al^{27}(n,\alpha)Na^{24}$ จะสามารถวัดรังสีแกมมาพลังงาน 1.396 MeV จากการสลายตัวของ Na^{24} โดยอุปกรณ์วิเคราะห์แบบหลายช่อง นำค่าที่วัดได้มาคำนวณหาฟลักซ์ของนิวตรอนเร็ว ดังนี้

$$A = \frac{\text{cps} \times 100}{\text{eff.}} = N \phi (1 - e^{-\lambda t}) e^{-\lambda T}$$

$$A = \text{อัตราการแผ่รังสีของ } Na^{24} (\text{dps})$$

$$\text{cps} = \text{ค่าที่นับได้โดยเครื่องวิเคราะห์หลายช่อง} = 0.755 \text{ cps}$$

$$\text{eff.} = \text{ประสิทธิภาพเครื่องวิเคราะห์หลายช่องที่พลังงาน 1.396 MeV}$$

$$= 6.2 \%$$

$$N = \text{อะตอมของธาตุอูมิเนียม} = 0.06467 \times \frac{6.023 \times 10^{23}}{27}$$

$$= 1.0426 \times 10^{21} \text{ อะตอม}$$

$$\phi = \text{ค่าภาคตัดขวางของอูมิเนียม} = 0.725 \times 10^{-27} \text{ ซม.}^2$$

$$t = \text{เวลาในการอาบรังสีนิวตรอนเร็ว} = \frac{1}{60} \text{ ชั่วโมง}$$

$$T = \text{เวลาในการสลายตัว} = 2.30 \text{ ชั่วโมง}$$

$$\lambda = \text{ค่าคงที่การสลายตัวของธาตุกัมมันตรังสี} = \frac{.693}{15.02} \text{ ชั่วโมง}^{-1}$$

$$\frac{0.755 \times 100}{6.20} = 1.0426 \times 10^{21} \times 0.725 \times 10^{-27} \times \phi \times (1 - e^{-\frac{.693}{15.02} \times \frac{1}{60}})$$

$$e^{-\left(\frac{.693 \times 2.30}{15.02}\right)}$$

$$= 2.332 \times 10^{10} \text{ นิวตรอน / ซม.}^2 \text{ - วินาที}$$

ประวัติผู้เขียน

น.ส. วิภา รุ่งศิลาโรจน์ เกิดเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2496 ที่
กรุงเทพมหานคร สำเร็จปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาฟิสิกส์ จากจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2518 ปัจจุบันรับราชการ ในตำแหน่งนักอุทุนิยมวิทยา
กองอากาศการบิน กรมอุตุนิยมวิทยา

